

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . " 5.—
 Četrť leta . . . " 250
 Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . " 15.—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petivrtste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 --- popust. ---
"Straža" izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Moroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Za Col di Lana padlo 10.000 Lahov.

V sporu med Ameriko in Nemčijo še ni odločitve. — Naši uspehi na Doberdobski planoti. — Na Rombonu naši zasedli sovražno postojanko. — 30.5 cm možnarji proti Col di Lani. — Italijani izpraznili postojanke v Luganski dolini. — Nemiri na Irskem. — Bombe na bolgarsko poslaništvo v Atenah.

Glasovi o nemškem velikonočnem programu.

V številki 31 z dne 17. aprila smo v članku „Kaj Nemci hočejo“ ponatistili velikonočni nemško-narodni program, kakor ga je priobčil „Nemški klub“ po svojih glasilih in drugih listih. Ta program vsebuje zahteve Nemcev z ozirom na preosnove, ki jih je pričakovati po vojni v politični uredbi naše države. Pripominjamo, da je komunike naglašal, da so pri njega sestavljanju sodelovali nemški narodni sveti sudetskih in alpskih dežel. Za danes izjavljamo od svoje strani le toliko, da so nas zahteve osupnile in da moramo tudi v najvišjem interesu države le obžalovati, da v sedanjem trenutku prihajajo v javnost problemi, o katerih bo možno razpravljati šele po vojni in ki se dajo rešiti le potem sporazuma med vodilnimi faktorji vseh narodov. Razumljivo je — še več: nujno potrebno je, da se zastopniki narodov že sedaj pripravljajo med seboj za prihodnja razpravljanja o preuredbi političnega življenja v državi — da pride do zdravejših in mirnejših razmer med narodi ter da tudi urejajo svoje vrste in konsolidirajo svoje notranje, medsebojno življenje! Torej: le z notranjim, medsebojnim delom naj se bavijo zdaj stranke, oziroma posamezne narodnosti. Tudi je umestno, če listi raznih narodov in strank akademično, z načelnega stališča in brez nikakih političnih ali narodnih ostrih, razpravljajo o važnih problemih, ki dozorijo po vojni za rešitev. Odločno pa treba oporekati izjavam na zunanjske konkretni zahtevi, ki z ene strani, kakor že rečeno, v sedanjih časih nimajo nikakega praktičnega smisla in ne morejo nič koristiti stvari sami, na drugi pa morejo vendarle vznemirjati in ustvarjati neugodna razpoloženja. Tako objavljanje konkretiziranih zahtev naj bi se opuščalo v sedanjem času! Toliko smo hoteli pripomniti in se — v smislu zgornjih izjav — ne spuščamo v nikako meritorno razpravljanje o zahtevah „Nemškega kluba“ na Dunaju.

Pač pa podajamo tu nekaj glasov, kakor jih posnemljemo po praški „Union“ od dne 18. aprila t. l. in ki kažejo, kako nevarno in škodljivo je, če se že sedaj stavlja k diskusiji konkretizirane enostranske zahteve, ker izzivljajo odmeve z očitnimi znaki vznemirjenja.

Praška „Narodni Politika“ izvaja med drugim: „Češki narod ne bi zaslužil tega, da se ga ignorira, ali da bi se proti njemu izvajale dalekosežne reforme v jezikovni in administrativni smeri. Na bi tega raslužil že radi njegovega velikega pomena, ki ga ima za vso monarhijo in ki ni manjši, nego važnost Nemcev, Madžarov ali Poljakov. Če se je v zadnjih časih opozarjalo na nekatere bolesterne izrastke, pa ni smeti pozabljati pri tem, da so se taki pojavi pokazovali tudi pri drugih narodih. V svoji skupnosti je pa češki narod, kakor vedno, posebno še v sedanjih ogromni vojni prepričevalno in jasno dokazal svojo neupogljivo udanost do monarhije in države. Dopri nesel je dokaz svoje udanosti po vzorni neustrašenosti in hrabrosti tisočev svojih zvestih sinov na razsežnih bojiščih. Dopri nesel je dokaz z velikimi krvavimi žrtvami ter ga utrdil z nemanjo materijelno požrtvovalnostjo, kakor je to brezdvomno dokazano z udeležbo češkega naroda pri prvih treh vojnih posojilih in kakor se pokaže tudi pri sedanjem četrtem vojnem posojilu. Čim naš narod brez pridržka in popolnoma vrši vse svoje dolžnosti, potem sme gotovo tudi v polni meri zahtevati enake pravice! In enakopravnost v vsem kraljestvu in v vseh deželah češke krone, kakor tudi uveljavljenje njega državljanstvih pravic v vsej državi; to je in ostane edini cilj njega stremljenja, ki na noben način ne stopajo iz okvirja skupnosti. Ta napor sil našega naroda se krije tudi s pravim poklicem in potrebo te države v srednji Evropi — odgovarja popolnoma plemenitim in moralnim idejam. In zato ne verujemo, da bi odločilni faktorji, zavedajoči se svoje velike odgovornosti, pri reševanju nujne naloge bodočnosti, hoteli morda graditi novo Avstrijo na zgrešeni, enostranski

ki podlagi, marveč se nadajamo in verujemo v nasprotno, da se bodo zavzemali le za to, da bo Avstrija resnično zavetišče, zaščitnica vseh svojih enakopravnih narodov in s tem tudi na zunanji nedotakljiva, uvaževana in nepremagljiva!“

„Narodni Listy“ pišejo: „Po „Prager Tagblattu“ navedena glavna načela zahtev avstrijskih Nemcev glede nove uredbe Avstrije po vojni so takega značaja, da se jim noben nemški politik, ki je vreden tega imena, ne more pridružiti, če res misli v prvi vrsti na interes države!“

Glasilo čeških agrarcev „Venkov“ piše: „Čuditi se je zares, da danes, v času velike vojne, imajo posamezni ljudje dovolj časa, da izdelujejo programe, ki ne le da ne odgovarjajo razmeram, marveč jim absolutno nedostajajo resnosti in se zde namenoma napravljene le v svrhu, da izzivljajo hrupno senzacijo. Noben politik pa ne more resno misliti tega, kar je „Prager Tagblatt“ od nedelje navedel kot podrobnosti iz nemškega programa, ki so ga izdelali nemški volksrati in nemški klub baje v sporazumljenju z vodilnimi nemškimi poslanci. Nikakor se ne čudimo, da se je celo Steinwender ustrašil tega elaborata in svaril pred njega pretiranostmi. Danes vendar ni čas za cenene zabave!“

Srbise ob dalmatinski obali ne smejo utrditi.

Dopisnik lista „Ruskoje Slovo“ v Rimu poroča svojemu listu, da se naj v Rusiji nikakor ne uda o kakih prevarih glede italijansko-srbskih razmer. Interesna nasprotstva med Italijo in Srbijo se še niso prav nič zmanjšala. V rimskih krogih, posebno v nacionalistični stranki, se kar odkrito govori, da se Srbiji po srečnokončani vojski ne sme dovoliti nikake teritorialne pridobitve, kajti močna Srbija bi bila vedno ogroževanje Italije. Pod nobenimi pogoji se Srbija ob dalmatinski obali ne sme utrditi. To ozemlje je neomejena interesna sfera Italije.

LISTEK.

Kako sem delal žične ovire.

Izvirni dopis s soške fronte 1915.

Bilo je nekaj tednov po Binkoštih. Takrat sem dobil od skupine ženijskega štaba povelje, v drugi obrambni črti dovršiti in izpopolniti strelske jarke in zakope, markirati postojanke in dokončati žične zapreke pred nasipi in strelskimi jarki. Mi, namreč naš delavski oddelek, sami mladi krepki Bošnjaki, katerim je bilo pridelenih nekaj infanteristov v nadziranje, smo delali le po noči. — Zvečer, ko je ponehal sovražni ogenj iz žrela neštevilnih topov raznih kalibrov, šli smo po opravilu, v jutro pa, ko se je začelo daniti, odhajali smo v varno pristanišče male vasi, ležeče v dolini, dve debeli uri hoda od kraja, kjer smo delali.

Tistokrat sem se zakasnil v ženijski pisarni v B. in prišel z inženirjem Tamaszem, mladim, dobrodušnim Ogram, v trdi noči k delavcem. Inženir se je kmalu vrnil v bližnje gorsko selo, kjer sva imela najeto sobo, da sva počivala mokra ali utrujena, jaz pa sem se takoj lotil svojega posla.

Podpirala sta me Bošnjaka Mile in Ivica, dva

inteligentna dečka. Palirjev nisem imel na razpolago, ker so morali nadzorovati tam, kjer je še bilo treba kaj izboljšati, prepraviti, popraviti. Bošnjaka sta merila strelske jarke, razdaljo med njimi, štela „puškarice“, jaz pa sem koračil za žično ograjo, plazil čez skaline, kamenje, klance in grape ter tipal med drevmi, bodičem, vejicam s palico po žici, kontroliral, ali je dovolj gosto spletena in dobro pritjena na navpično zabite železne droge.

V odseku našega oddelka je bilo ozemlje zelo neenakomerno in težavno, poleg tega je bila še noč strašno temna. Zato sem taval kakor pijan, drsal na kolena in otepal z rokami po zraku. Tuintam je zabrnela žica; padel sem in zadel ob njo z životom, z ramo, obrazom. Nekaterikrat sem sedel na kamen, v travo, da si odnočijem.

V dolini onstran Soče je zdajpazdaj zažarelo daleč naokoli; za pet, šest sekund. Naši žarometi. Od daleč je prihajalo gromenje topov. To so bili nočni artilerijski boji pri Plavah in Gorici. Okoli polnoči so bile sovražne patrulje doli ob Soči s posameznimi streli pozdravljene od naših predstraž.

Ko sem opravil in prišel do konca, sta me Mile in Ivica že čakala. Prej sta izvršila nalogo kakor jaz — V bližini je delala ogromna, nagnjena skala velik obok. Tam smo sedli v vdolbino, odprto na severno stran in si prižgali fine bosanske svačice. In tedaj sta zapazila Bošnjaka, da so se mi ulivali po

obrazu debeli krvavi curki. Jaz sem menil, da je to znoj. Zlodej, kaj hočem, žica je bodljikava in moje oči niso od sove.

Pri plahutajočem plamenčku lojenke sem si še napravil potrebne skice in zapiske, potem smo jo mahnil navkreber. Gori do vrha gorskega slemenca smo imeli dobro uro brze hoje. Uspoljeni in uznojani smo dospeli gori, kjer je stala naša gorska topovska baterija.

Na iztočnem nebu se je risal svetel pas, v daljavi so se jasno črtali obronki trnovskih gozdov. Iz plitve kotline nad selom je puhtela bela jutranja megla. Iz topničarskega taborišča nam je udarila v nos dišeča kava. Kljub vsem štrapacam smo bili veseli volje. V gosjem redu smo stopali po kozji stezi. Mile, lep fant, vitkega života, je šel pred menoj; fes v zatilnik potisnjen, in je pravil: Tam v višjegradskem kotarju ima mater, na brdu kočjo in stajo za tri čede ovace. Lepo je tam in njegova zemlja sega daleč naokoli; do hiše mlade Gjurice. Gjurica je najlepša curka v sosednji srenji in kadar gre v mraku k vodnjaku ali pere košuljice v bistri strugi, zalezujejo jo vsi fantini. On, Mile, pa ima od njene kajbice ključek in s psom Varihom pri njeni hiši sta si velika prijatelja.

Tako je pravil Mile, Ivica je vzdihoval, kakor da ga je obšlo tajno hrepenenje, jaz pa sem mahal s sabljo po travi in tudi moje misli so zaplule v ljubljene kraje, na pohorske planine . . . Tam stoji na

Dalmacija in Belgija.

Iz sestavka angleškega pisatelja R. W. Seton-Watsona v „English-Review“ ponatiskuje „Review of Reviews“ nekatere pomembnejše stavke. Pisec graja „nesrečno pogodbo“ med četverozvezo in Italijo v aprilu 1915, s katero bi se imelo glavni del Dalmacije z najmanj 700.000 Slovani izročiti Italiji: „S tem, da smo (Angleži) priznali Italiji pravico, zasesti dalmatinsko obal iz strateških vzrokov in proti volji prebivalstva, je Grey angleškemu programu izpodbil tla in oropal Britanijo moralne pravice, obsojati nemško osvojenjo Belgije. Nemčija ima ravno tako pravico do Belgije, kakor Italija do Dalmacije. Obe zahtevi slonita na strateških preudarkih in na meču. Italijanska zahteva po Dalmaciji pa drži manj, ker ne zaničuje samo pravice rodu in jezika, marveč namenoma ne upošteva dejanskega gospodarskega položaja in bi pomenila popolno in takojšnjo pogubo za nesrečno deželo, ki bi bila odrezana od svojega gospodarskega zaledja.“

Kulturno delo v okupiranih jugoizhodnih pokrajinah.

Vojaški škof Emerik Bjelak je izdal o svojem potovanju v Srbiji, Črnigori in Albaniji sledeči opis:

V svezem spominu so še smrtnohrabri čini, ki so jih izvršile z junaško požrtvovalnostjo naše čete na jugoizhodni fronti v boju proti hrabremu in žilavemu sovražniku, proti urodbam v težavnem ozemlju, čini naravnost gigantne veličine, ki bodo v svetel zgled še poznim rodovom!

Toda istotako občudovanja vredno je kulturno delo, ki so je naši junaki po ogromnem borenju pričeli in ki se sedaj nahaja v polnem razvoju. C. in kr. vojaška generalna gubernija je storila in dosegla ogromno mnogo.

Ko je bil zlomljen odpor srbske armade in se je le-ta začela umikati, je prisilila tudi večino civilnih prebivalcev, da pobegnejo. Križeva pot, ki so jo morali hoditi, je zaznamovana s trupli mož, žena in otrok, ki so umrli od zime, lakote in muke. Le malo jih je dospelo v Črnogoro, kjer jih je čakala največja beda in kjer je že divjala lakota. Cene živil so postale naravnost fantastično visoke; mnogi je dal svojega konja, mnogi vse kar je imel za kosček kruha. Spravljali so jih dalje v Skader in so jih tam opustili, dokler niso naši junaki končali njihove bede ter jih spravili zopet domov.

Celo v Belgradu sta bila beda in pomanjkanje velikanski in še bolj v ostali deželi. Prva skrb je veljala seveda armadi, potem pa je prišlo tudi civilno prebivalstvo na vrsto. Osnovane so bile ljudske kuhinje in zavodi, v katerih se je razdeljevalo juho, in prebivalstvo je dobivalo zastoj živila, da od lakote ne pomrje. Kako plemenito maščevanje za trpljenja, ki so jih prizadeli Srbi našim ujetnikom!

K tem mnogoštevilne bolezni: kolera, pegasti legar, griža, skorbut v celi deželi. Bilo je za upravo hudo delo in zlasti za naše vojaške zdravnike, ki so po mnogem trudu te bolezni vendarle premagali. Profilaktične odredbe so take, da je vsaka nevarnost odpravljena. Povsodi so ustanovljene infekcijske bolnišnice, zavodi za kvaranteno, zavodi za rekonvalescente. Preskrbljeno je, da ima vsak kmet v najbolj zakoniti vasi svojo hišo čisto in kjerkoli se pojavi sum, da je izbruhnila nalezljiva bolezen, povsodi deluje visokem klanu nad vasjo prijazna Juršetova pristava; in ondi sedi ob jasnih luninih večerih ob orjaški lipi moja nevesta Anka in njeno srce me kliče — kliče . . .

Bili smo samo še nekaj streljajev od vasi, kjer sva z inženirjem imela sobo. Na poti smo srečali s tovari obremenjene mule. Munijska kolona. Naproti je prišel kmet, star, sključen in se opiral ob palico. Ustavil se je in gledal po dolinici. Tam se je majalo visoko žito klasje, tam je bil krompir v belem in plavem cvetju. Preko njive v belem in plavem cvetju je gnil mlad vojak, črn kot cigan, konje na vodo, pa si žvižgal čardaš. Za selom pod mladimi mecesni so počivali sanitetni vojaki z ranjenci. Eden jim je umrl grede. Odstreljena noga je bila položena zraven nošal . . .

Mile, kaj?! — Trčil sem ob njega, ki je obstal. V tistem hipu je bolesto zažvižgalo v zraku in volto zabobnelo. Ob robu ceste, kakih 15 korakov pred nami, se je zarila granata v rumeno ilovico. V obraz mi je vrglo prgišče zemlje.

„A tako! Hvala za dobro jutro. Hej, Mile, Ivica, laške granate so slabe, redkokatera eksplodira.“ Delal sem jima korajžo, vendar pa me je samega pri sreju zadelo.

Sanitetni vojaki so nagloma vstajali in se odpravljali. Ivica jim je pomagal dvigati nošala. Mile je pokleknil, da z rokami izruje granato, ki je kazala dno iz svežega blata.

Zopet je zažvižgalo, treščilo in se zameglilo nad nami. Videl sem, kako je Mile udaril z obrazom ob

luje takoj desinfikijski aparat. Dalekosežni ukrepi so bili odrejeni proti širjenju tuberkuloze in prebivalstvo je bilo primerno poučeno. Ustanovljenih je bilo nebroj kopališč, da, celo parnih kapelj, kakoršne sem n. pr. videl v Banjici in kamor sme en dan v vsakem tednu zahajati tudi civilno prebivalstvo.

Kamor se pogleda, povsodi se zidajo nove hiše, skladiščne barake, restavrirajo se kraji in posamezne hiše za civilno prebivalstvo, napravljajo se vrtovi, obdeluje se polje; prireajo se novi katastri, vrši se natančno ljudsko štetje, gradijo se nove ceste ter popravljajo stare, da bi imeli posamezni kraji zvezo z glavnimi cestami. Povsodi nastajajo prava trgovska in industrijska torišča, ter gospodarska podjetja vseh vrst: parne pralnice, pekarije, mlekarnice, mlini, usnjarstva, delavnice najrazličnejših vrst. V rudokopih, ki se nahajajo blizu glavnega prometa, se je pričelo delo, tako v krupanjskem revirju, v rudniku za svinco v Babi, v premogokopu pri Vlaski, v plodonosnih rudokopih v Ripanju in Majdanbuku. V teh rudnikih je sedaj zaposlenih na tisoče rudarjev.

Vojaška generalna gubernija je našla šolstvo v Srbiji v najdežolatnejšem stanju. Šolska poslopja so bila deloma uničena in opustošena, otroci popolnoma zanemarjeni, in odkar je izbruhnila balkanska vojna, brez poduka. Šolstvo se je nahajalo tudi v mirnih časih na jako nizki stopinji. Šolske obveznosti ni bilo, in le del otrok je pohajal šole, ki so bile pogosto zelo oddaljene. Radi tega je število analfabetov strašno visoko, tako da se najde v enem kraju komaj nekaj ljudi, ki znajo brati in pisati.

Obiskal sem več šol, kjer se je ravnokar pričel poduk in sem opazil pri vseh otrocih največjo versko ignoranco: križ, molitev, Bog in večnost so jim bile neznane stvari. Stariši, celo matere, so se brigali za politiko, za vzgojo svojih otrok pa se niso menili in niso poznali nikdar nikakih verskih dolžnosti, niti jih izpolnjevali.

Ena prvih nalog je bila iztrgati šolsko mladino iz anarhije, uvesti red in poduk ter jih obraniti zunanjih škodljivih vplivov. To je uprava energično izvršila.

Opustošene šole so se popravile in mladina postavila pod nadzorstvo pedagoško izurjenih podčastnikov. Kmalu je zrastle v deželi na sto in sto šol, ki so vsakega obiskovalca prijetno presenetile s svojo snažnostjo, redom in šolskem poslopju ter brezhibno disciplino šolskih otrok. V Belgradu in okolici je ustanovljenih kakih 20 šol, tudi ena petrazredna katoliška ljudska šola, kjer sem našel že 170 otrok, ki pa so bili žal tudi slabo podkovani v veronauku.

Štetje otrok brez starišev, sirot, se je kmalu pričelo in dalo strašno visoko število do 10.000. Najprej so prišli mali v varstvo, dobili so hrano in obleko in sedaj se že ustanavljajo otroški azili pod vojaškim nadzorstvom. Zanemarjena, polodrasla mladina se praktično poučuje v poljedelskih in obrtniških tečajih ter navaja na delo, tudi so v teku predelava za ustanovitve raznih deklinskih in deških strokovnih šol. Značilno je, da otroci ne dobivajo samo poduka, marveč tudi hrano. Z vsako šolo je zvezana šolska kuhinja, v kateri dobe otroci revnih starišev zastoj jesti. Šolnine ni, celo šolske knjige dobivajo otroci zastoj. To je resnično kulturno delo, ki se tu vrši!

Kdor pride danes v Belgrad, najde živo mesto. Razbite hiše ob periferiji in zlasti v trdnjavi Kalimegdan spominjajo na boje nedavne preteklosti; povsod pa mrzlično delovanje naših vojakov: hiše popravljajo, popravljajo tlak, veliko elektrarno so instalirali in preskrbujejo vse mesto z lučjo; električna cestna železnica vozi na vseh progah, trgovine, restavracije, kavarne so odprte; po cestah živahno življenje. Nad 60.000 prebivalcev se je že vrnilo v Belgrad in tudi v mesta in kraje v notranjosti dežele se ljudje vračajo.

zemljo. Hotel sem planiti k njemu. Pa so se mi zamajala tla pod nogami, kolena so se mi zašibile. Nad tilnikom sem začutil ogromno težo.

Omahnul sem v mehko travo.

O Marija . . .

Čutil sem, kako se je vroče razlivalo čez vse prsi. V tilniku je tiščalo bolj in bolj. Polastila se me je neka dobrodejna lenoba. Hotel sem dvigniti roko, da potipljem na oči; črne in rudeče temine so se me njevale nad njimi . . .

Zavedel sem se drugi dan v postelji v županovi hiši. Topničarji so me bili zanesli v vasico V.

Kakor svetel angelj se je pojavila pred menoj svetla podoba. Ob vzglavju je stala domača hči, vaška učiteljica. Polagala mi je roko na sence in mi gladila čelo. V njenih velikih črnih očeh sem zapazil debele, svetle solze. Prinesla mi je okrvavljen škapulir, ki mi ga je prejšnji dan snela s prsi. Poljubil sem dragoceni spomin svoje neveste, poljubil učiteljico roko. Pravila mi je, kako sem bledeel v vročici in klical Ruško Marijo . . .

Danes, ko te vrstice pišem, je krasen pomladni dan razlit po pokrajini. Iz doline, iz Ruš, prihaja milodoneče zvonjenje. Na Juršetovi pristavi je vse v zelenju in živem cvetju. Lahna sapa prinaša opojni vonj cvetja do mene. Od mize pod lopo se vidi daleč naokoli. Nad pristavo se razprostira temno smerežje.

Disciplina, red in snažnost ter tudi naprave za blaginjo napravljajo na prebivalstvo globok vtisk in prebivalstvo hiti, da sledi danemu zgledu. In brezpomojno mora spoštovati in zaupati v upravo, če je tudi sedaj še ne ljubi.

Enako uspešno kulturno delo je opaziti tudi v Črnigori. C. in kr. vojaška gubernija na Cetinju se mora boriti še z mnogimi težkočami, da olajša bedo in uvede red v deželo. Prav mnogokje pa se ji je že posrečilo izvršiti ogromna dela, ki so obrodila že do danes obilen sad ter se zrealijo v priznanju prebivalstva. Prebivalstvo je nam nasproti izredno prijazno ter naše uprave ne spoštuje samo in ji zaupa, ji marveč prinaša nasproti celo ljubezen. Morda občuti, kako težavno je dovažati v to revno in izstradano deželo samo s tovernimi avtomobili, s tovrno živino in vzpenjačami čez Lovčen do Cetinja potrebna živila, katerih je tudi ono v obilni meri delezno.

Območje vojaške generalne gubernije v Srbiji, kakor tudi v Črni gori, je razdeljeno v okrožna poveljstva, ki jih upravljajo, kakor tudi posamezne občine, vojaške osebe; in kdor motri postopanje posameznih organov, se mora čuditi, s kakim strokovnim znanjem in spretnostjo izvršuje vojak, ki je še včeraj rabil vojno orožje, danes kot upravni uradnik svojo dolžnost.

V Albaniji je upravna oblast v rokah najvišjega vojaškega poveljstva operujoče armade. Tudi tukaj je bilo treba in je treba premagati ogromne zapreke in lajšati strašansko bedo. Posebno občutno je bilo pomanjkanje cest in morale so se zgraditi in se gradijo konjske, poljske in viseče železnice, da se mora dovažati operujoči armadi municija in živež za njo in za siromašno prebivalstvo.

Kulturna dela jednake vrste, kakor v Srbiji in Črnigori, posebno pa sanitarne odredbe v teh okuženih krajih so zahtevala mnogo dela in energije in so z uspehom tudi že dovršena. Okoli 70 delavskih oddelkov je zaposlenih tukaj v blagor dežele.

Povdarjati se mora, da v vseh teh okupiranih ozemljih posvečajo naše uprave uravnavi vojaških grobov največjo skrb, da se nudi dragim padlim in umrlim vse to, kar more dati ljubezen in pijeteta junakom.

V vseh sanitetnih zavodih sem dobil natančen red, primerno duševno in telesno preskrbo in moram povdariti tudi požrtvovalno delovanje naših vojaških zdravnikov, ki so storili mnogo v presilnih in preseñljivih razmerah.

Tudi za verske potrebe je poskrbljeno najbolje. Pri armadi v Albaniji je nameščeno primerno število in tudi v vseh sanitetnih zavodih po en vojaški duhovnik. V vojaški guberniji v Belgradu in Cetinju vodi po en vojaški superior dušno pastirstvo v dotični deželi, kateremu so pridružene pomožne moči na uradnem sedežu in po en vojaški kurat pri vsakem okrožnem poveljstvu in v sanitetnih zavodih; in jaz upam, da bodo poslani od dotičnih ordinarijatov zahtevani in še ne vpoklicani duhovniki dospeli kmalu na svoja službena mesta. Kajti ako je kedaj in ako je kdo potreben tolažbe in pomoči od zgoraj, je tega potreben vojak in zlasti tukaj, daleč od žene in otrok, daleč od domovine.

V Srbiji je pastirstvo katoliškega civilnega prebivalstva poverjeno istotako vojaški duhovščini. V Belgradu je sedaj nad 4000 katolikov, za katere je nameščen jeden vojaški kurat, ki mora tudi podučevati veronauk v katoliški ljudski šoli.

Žal da ni nikjer nobene cerkve ali kapele in je treba v to svrlo adaptirati barake in primerne lokale. Celo v Belgradu je bila na razpolago samo mala poslaniška kapela, v katero gre komaj 150 oseb. Vsled adaptiranja in posvetitve prestolne dvorane v konaku v kapelo, katero sem izvršil dne 2. aprila na

Velikačen molk vlada tam. Doli na rebru orje Lojze najmlajši Juršetov fant, korajžen in vesel, pa gre i pojutranjem k vojaškemu naboru. Ob hiši pripravi Anka v vrtičku gred, da bo cvetje kmalu poglalo. Šopki za svatbo morajo biti sveži in dehteči. Iz doline pa pojejo zvonovi, še bolj otožno, še bolj mlo kot tedaj, ko sem se pred letom poslavljaj od doma na bojno polje. Mene kličejo! . . .

Ko sem odhajal, priporočil sem se v Tvoje varstvo, Ruška Marija. Grenki, težki so mi bili dnevi, ko nisem poslušal zvonjenja iz Tvoje cerkve. Toda nikdar nisem obupal. Vsak dan so mi lajšali prsi pobožni vzdih: O Ruška Marija, stoj mi na strani in varuj me hudega, vrni me čilega ljubeči materi, ljubeči nevesti. Sedaj neizprosna je bila smrt na bojišču. Izgubil sem mnogo tovarišev, prijateljev in težko mi je bilo pri sreju. Tudi mene se je že dotaknila njena koščena roka. Pa Ti, o Ruška Marija, si me ščitila, Ti si jo pahnila od mene, Ti si mi dala okrevati in me privedla nazaj k tistim, ki so mi najdražji v življenju.

Zvonovi kličejo! . . .

Naptil se bom v dolino. Tam je s šopki sveže erike od dekliske roke okinčan Tvoj oltar in tam bo moja duša šepetala pobožno molitev in Te prosila, da me še nadalje ohraniš v svojem varstvu, o Ruška Marija!

Na Juršetovem, na cvetno soboto 1916.

svečan način, je v Belgradu dosežena za sedaj od-pomoč.

Končno se moram spominjati požrtvovalnega delovanja vojaške duhovščine v teh ozemljih in izreči vsem prečastitim gospodom svojo zahvalo in popolno priznanje.

Naj spremlja božji najobilnejši blagoslov kulturno delovanje naših vojaških uprav! Naj čuva božje varstvo naše smrtnopogumne bojovnike!

Italijansko bojišče.

Na soški fronti so se razvili hudi boji. Pri Selcah so bili Italijani potisnjeni čez svoje stare postojanke nazaj in sedaj se trudijo, da bi si jih zopet priborili. V goriškem ozemlju je obstreljeval Lah goro sv. Mihaela z granatami. Pri Tolminu so srditejši artilerijski boji. V bovskem ozemlju, na Rombonu, smo Italijanom zopet vzeli važno oporišče. Na Tirolskem je še Lah na vrhu Col di Lane, vendar je njegov položaj radi naše artilerije kritičen. V Suganski dolini se je moral pri Vottu umakniti.

Borba pri Selcah.

Borba, ki se je dne 22. aprila pričela pri Selcah in se je dne 24. aprila za en dan prekinila, se je dne 25. aprila zopet z vso srčnostjo nadaljevala. Močne italijanske sile so udrle v naše jarke izhodno od Selca. Ko pa so Italijani hoteli napade nadaljevati, so jih naši v srčitem ročnem metazu vrgli nazaj in zasedli zopet svoje stare postojanke. Pri tem je bilo ujetih 130 Italijanov.

Severozahodno od Sv. Martina so naši dne 24. aprila udrli v italijanske jarke in jih razstrelili. Isti dan je prišlo tudi pri Zagori do živahnih bojov.

30.5 možnarji proti Col di Lani.

Dne 24. aprila so pričeli naši težki 30.5 cm možnarji bruhati uničujoč ogenj na italijanske postojanke na vrhu Col di Lane. Možnarji nadaljujejo svoje uničujoče delo. Delovanje italijanske artilerije je ponehalo.

Italijani izpraznili postojanke v Suganski dolini.

V ozemlju Suganske doline so Italijani dne 25. aprila izpraznili svoje postojanke med krajema Votto in Roncegno (izhodno od Sv. Ožbolta) ter so se umaknili v okope pri kraju Roncegno. Italijani se niso umaknili prostovoljno, ampak so bili k temu prisiljeni. Umakniti so se morali tako naglo, da niti svojega bogatega vojnega gradiva niso mogli vzeti s seboj, ampak so ga prepustili našim.

Hvala Bošnjakom!

Koroški vojaški list „Karnisch-Julische Kriegszeitung“ sodi v svoji velikonočni številki o naših četah iz Bosne in Hercegovine:

„Naši Bošnjaki veljajo pri nas kot neustrašeni in smeli napadaleci. Kjer Bošnjak prime ali napade, tam ni nobenega odpora. Kot sneženi plaz s planine, tako podere napad rujavih bosanskih in hercegovskih sinov vse k tlom, kar se jim ustavi. Verolomni Italijani so že dovolj skusili trde pesti naših Bošnjakov v bajonetnih bojih.“

Tako hvali nemški list naše brate Hrvate iz Bosne in Hercegovine.

Rusko bojišče.

Nič posebnega niti na avstrijski niti na nemški fronti. Ob rumunski meji so začeli Rusi kopati strelske jarke, kar je dokaz, da vendar niso najnovejše rumunske gospodarske pogodbe z Avstrijo, Nemčijo, Turčijo in Bolgarijo tako brezpomembne, kakor se je od četverosporazuma zatnjevalo.

Položaj ob Strypi.

„Nieuwe Rotterdamsche Courant“ poroča iz Busa ob Strypi:

Položaj ob spodnji Strypi je za avstrijske čete zelo ugoden. Čete so zakopane v izbornih postojankah, katere so Rusi opetovano, a zamanj poskušali naskakovati. Pred nekaterimi dnevi so Rusi po noči s premočjo napadli prednjo postojanko pri kraju Tribuchovce. Postojanka se je morala izprazniti, a še tisto noč so jo Avstrijci s protinapadom zopet zavzeli. Sedaj je artilerijsko delovanje bolj zmerno, zrakoplovci pa zelo drzno nastopajo. Rusi uporabljajo velike zrakoplove vzorca Sikorski, ki imajo prostora za 4 do 5 zrakoplovcov in 2 strojni puški, a brez uspeha. V zračnih bojih so ruski zrakoplovci vedno po avstrijskih letalcih in obrambnih topovih odbiti.

Rumunija.

Da se je Rumunija začela nagibati na našo stran, je znamenje, da smatra vojni položaj centralnih držav za jako ugoden, kajti vedno nam je treba pomisliti, da je vse javno mnenje v Rumuniji proti nam in da jih torej le razum sili k nam.

Značilni dogodki v Rumuniji.

Sofijski „Dnevnik“ je izvedel iz dobropoučenih krogov, da se rumunski finančni minister Costinescu, ki se sedaj nahaja na dopustu, ne bo več vrnil na svoje mesto. Costinescu je zapustil rumunsko glavno mesto in se je podal v Konstanco. Posle finančnega ministrstva je do nadalje prevzel ministrski predsednik Bratianu. Minister Costinescu je, kakor znano, hud nasprotnik Avstrije in Nemčije.

Poluradno glasilo rumunske vlade „L'Independance Roumaine“ potrjuje vest, da je rumunski brojavni urad pretrgal zvezo s pariško poročevalnico „Havas“ in angleško Reuterjevo časnikarsko poročevalnico. List istočasno zahteva od vlade, da se mu naznani vzroke, ki so bili merodajni, da se je zveza z omenjenima poročevalnicama prekinila.

Rusi o rumunsko-avstrijsko-nemški pogodbi.

Iz Stockholma se dne 26. aprila poroča:

V protislovju s poročili italijanskih in drugih četverosporazumovih listov omenja petrogradski „Novoje Vremja“, da se vrednost rumunsko-avstrijsko-nemške pogodbe ne sme podcenjevati. Ta pogodba je hud udarec za četverosporazumno blokada Nemčije in Avstrije in deloma paralizira prizadevanja angleške mornarice, da bi se zabranilo uvažanje žita v Avstrijo in Nemčijo.

Rumunsko-bolgarska pogodba.

Med zastopniki rumunske in bolgarske vlade se vrše pogajanja za dosego gospodarske pogodbe, kakor se je sklenila med Rumunijo in osrednjima državama. Domneva se, da se bo pogodba že te dni končnovoljavno sklenila in podpisala.

Francosko bojišče.

Kako velika bitka se vrši pri Verdunu, se razvidi iz tega, da se je udeležilo verdunskih bojov že 42 francoskih infanterijskih divizij, to pomeni armado 600.000 mož. Francosko armadno vodstvo je moralo uporabiti že veliko število rezerv, tudi 18letni fantje so že na fronti. Za to ni čudo, da Francozi s tako vehemenco zahtevajo številnejše udeležbo Angležev na francoskih bojiščih.

Boji pri Verdunu se z dosedanjim srčnostjo nadaljujejo, a novih dogodkov ni bilježiti.

Borba za Verdun.

V noči od 24. na 25. aprila so se bili za postojanke zahodno od Moze, severoizhodno od Avocourta, boji z ročnimi granatami. Na nemške postojanke izhodno od višine „Mrtvi mož“ so se isto noč Francozi navalili z vso silo, a so bili odbiti. Enaki boji so se nadaljevali tudi naslednji dan. Na izhodni strani Moze so se vršili večinoma samo artilerijski boji.

Ruske čete za Verdun.

Italijanski list „Corriere della Sera“ piše o ruski brigadi, katero so poslali Rusi iz Vladivostoka v južno Francijo, da pomaga Francozom pred Verdunom, sledeče:

Rusija je prvotno določila nekaj svojih čet za Solun. Istočasno je nameravala poslati eno armado skozi Rumunijo proti Bolgariji. Toda ne eno in ne drugo ni bilo izpeljivo. Končno se je Rusija odločila poslati svoje čete v Vladivostok, kjer so jih vkrcali na parnike. Med tem časom so se pa razmere tako spremenile, da tudi pred Solunom ne rabijo ruskih čet, ker je četverosporazum zapustil Dardanele in so reorganizirali srbsko armado v toliko, da ima sedaj četverosporazum pred Solunom zadostno število čet.

Vsled silne nemške ofenzive pred Verdunom, ki se je pričela dne 21. februarja t. l., je četverosporazum sklenil, da Rusija pošlje svoje čete v Francijo. Toda hrabre francoske čete ne potrebujejo nobene pomoči: jim na pomoč poslano ruske čete so zgolj najslabši dokaz bratske sloge med zaveznicami.

List „Giornale d'Italia“ je mnenja, da so ruske čete, katere je Rusija izkrcala te dni v pristanišču v Marseille, le nekaka prednja straža, kateri bo še sledilo veliko število ruskih čet, katere bodo odposlali v Francijo, Belgijo in v Solun, kajti sedaj je napočil čas, da pokaže četverosporazum enotnost svojih podjetij in stremeljenj. (Očividno je, da je to prava bahavost italijanskih časopisov, kajti le predobro je znano, da Rusija nima toliko čet, da bi jih mogla

pogrešati na lastnih bojiščih. Brigada, katero je Rusija poslala v Francijo, bo Francozom bolj za parado, kakor za pomoč.)

Francoska očitanja Angležem.

Iz Geneve se dne 26. aprila poroča:

Bivši francoski minister Clemenceau je objavil v svojem listu zopetni nujni poziv na Anglijo. Tajna seja angleške zbornice, katere se namerava vršiti glede sklepanja o vojaški dolžnosti na Angleškem (a se je med tem že vršila), je samo nepotrebna potrata časa. Ako bo mogoče Asquith navajal fantastične številke o dosedanjih angleških izgubah, da bi tako ljudje, ki se še obotavljajo, uvideli resnost položaja, to nikakor ne zadostuje. Asquith bi naj raje Angležem predložil, da je Francija že polodrasle dečke, kakor tudi sivolase može, petdesetih let poslala na bojišče, kjer so padli za domovino ali pa še kot zadnji stojijo na branišču, da sovražniki ne morejo udreti v deželo. Ako hočeta Francija in Anglija še dalje živeti, tedaj naj Asquith jasno naznani, da je tudi Anglija odločena za zadnji korak. Francoski in nemški može ne potrebujejo nobene prošnje, da bi naj storili svojo domovinsko dolžnost. Anglija pa ostaja hladna, ker v sedanji vojski najmanj trpi. H koncu vpraša Clemenceau: Ali ve Anglija, koliko Francozov pade vsak dan? Ali ji pripusti njen ponos, da se njene žrtve v primeri s francoskimi popolnoma izgubijo?! Mi smo predolgo čakali, da bi se nas zopet potolažilo.

Turška bojišča.

Na Kavkazu.

Po padcu Trapecunta so nameravali Rusi prodirati v dveh smereh dalje notri v Armenijo. Oddelek, ki je prodiral iz Trapecunta proti jugu, je naletel na močan turški odpor pri mestu Bitlis. Turki branijo krčevito vsako ped zemlje. Vsled silnega turškega odpora ter vsled težavnih terenskih razmer je rusko prodiranje za sedaj na tem ozemlju ustavljeno. Drugi ruski oddelek, ki je nameraval prodirati od Trapecunta proti zahodu ob morski obali Črnega morja, je naletel še na hujši odpor na silno goratem in skoro nepristopnem ozemlju. Turško uradno poročilo od dne 26. aprila pravi, da je tudi na tem ozemlju ustavljeno rusko prodiranje. Na tem ozemlju pri kraju Dzevizlik se vrše hudi spopadi med ruskimi in turškimi četami.

V Mezopotamiji.

V južnem delu Mezopotamije v provinci Irak se vrše neprestani boji med Turki in Angleži. Že pred dvema mesecema je prodiral angleški general Townsend z 10.000 možmi proti mestu Kut-el-Amara, zasedel mesto ter se v njem močno utrdil. Turške čete so obkolile mesto in general Townsend je postal ujetnik v tujem mestu. Vsi angleški poskusi priti na pomoč obleganemu junaškemu generalu Townsundu in njegovim četam, so bili dosedaj brezuspešni. Angleži so bili dosedaj v Mezopotamiji že dvakrat hudo tepeni. V bitki pri mestu Felahije so izgubili okrog 5000 vojakov, v bitki pri mestu Beitissu pa 4000 mož. V noči dne 25. aprila je plula angleška ladja „Juliani“ ob reki Tigris proti Kut-el-Amari, da bi preskrbela oblegano posadko za nekaj časa z živili. Turki so namerili svoje topove na ladjo ter jo konečno uplenili. Poveljnik ladje in del posadke je bil ubit, ostali del posadke pa ujet. Na ladji so našli velike množine živil, vojnega gradiva in strojnih pušk.

Iz Londona je prejel italijanski list „Corriere della Sera“ uradno poročilo, da smatrajo Angleži Kut-el-Amara za izgubljeno ter da je vsak čas pričakovati padca trdnjave. Angleški listi že pripravljajo javnost na ta neizogibni dogodek, tolažijo se pa, češ, junaška posadka je v polni meri izpolnila svojo nalogo. Angleška poročila pravijo, da so Turki zbrali v Mezopotamiji armado, ki je dvakrat številnejša, — kakor angleška.

Turki prodirajo proti Egiptu.

Iz Carigrada se uradno poroča:

Turška armada, ki prodira proti Sueškemu prekopu, je uničila 4 angleške kavalerijske švadrone, ujela nekaj Angležev ter uplenila veliko množino vojnega gradiva, živil in municije. Izgube turške armade so bile v teh bojih zelo majhne.

Amerika.

O sporu med Ameriko in Nemčijo stoji pravzaprav sedaj samo to, da je Wilson poslal Nemčiji ostro noto radi potopitve „Sussexa“ in sploh podmorskega boja, da se v Nemčiji neprestano posvetujejo o odgovoru, a da še niso odgovorili. Kar je več, je sad vsakemu svobodnega ugibanja.

Hujskarija v Ameriki.

Do vojske med Nemčijo in Ameriko menda ne bo prišlo, ker ameriško ljudstvo ni posebno vneto za

vojsko. Sicer pa bi ljudem, ki za kulisami napenjaajo mreže, zadostovalo, ako bi se le diplomatične zveze med Nemčijo in Ameriko pretrgale. Poleg Angležev, ki seveda hočejo Ameriko izrabiti kot nekak stenolom zoper Nemčijo, kakor so dosedaj izrabljali Francijo, Rusijo, Italijo, Srbijo, Črnogoro, Belgijo in druge države, so gotovo v tem oziru prav pridno na delu tudi ameriški železninarski in jekleni magnati. Tem ljudem se že dosedanje pošiljatve Angliji, Rusiji, Italiji in Franciji zdijo premajhne.

Poleg tega pa je postalo pošiljanje orožja iz Amerike v Evropo radi podmorskih čolnov zelo nevarno. Z ozirom na ta položaj se vojne hujškarije v Ameriki niti ne sme omalovaževati. Vlada v Vašingtonu bo morala sedaj tem bolj misliti na nabavo pušk, topov in streliva, posebno pa zategadelj, ko je dovolila postaviti, da spravi Amerika en milijon vojakov skupaj. Da bi se vojna hujškarija boljše razvila, sta gospoda Morgan in Švab, prijatelja Wilsonova, gotovo tako dolgo dobrega moža nagovarjala, da je končno sam prišel do prepričanja, da mora že v interesu človeštva v vprašanju boja podmorskih čolnov nekaj storiti. In potem je šel sivolasi Wilson ter se je oblekel v levovo kožo ter je pred ameriškim kongresom začel tako močno kričati, da ga sedaj cel svet sliši. Čakajmo potrpežljivo. Čez malo ali dolgo časa se bo pokazalo, da Wilson ni nikak lev.

Needinost v Ameriki.

„Frankfurter Zeitung“ javlja iz New-Yorka: Poslanec Mann, voditelj opozicije v reprezentativni zbornici, se je izjavil proti temu, da bi se pretrgale diplomatske zveze z Nemčijo. Senator Townsend se je izjavil proti vojski z Nemčijo.

Podmorski boji med Nemci in Angleži

Napad na Angleško.

Dne 25. aprila je del nemškega brodovja priplul pred angleško obal in obstreljeval vojaške naprave pri krajih Great Yarmouth in Lowestoft. Nato pa je napadlo nemško brodovje majhne angleške križarke ter izmed istih potopilo dve stražni ladji in 1 torpednega rušilca. Potopila se je tudi ladja „King Steffen“, ki se je svoj čas branila vzeti na krov moštvo ponesrečenega nemškega zrakoplova „L 19.“ — Del zračnega brodovja pa je dne 25. aprila metal bombe na londonsko okolico in druga mesta. V noči od 26. na 27. aprila je del nemškega bojnega stražnega brodovja napadel ob angleški izhodni obali pri Doggerbanku večjo angleško stražno ladjo in jo uničil.

Ob belgijski obali.

Na Velikonočni pondeljek, dne 24. aprila, se je ob belgijski obali vršil boj med angleškimi ladjami in tremi nemškimi torpedovkami. Po daljšem obojestranskem obstreljevanju so angleške ladje zapustile belgijsko obrežje.

Angleški P-čoln se potopil.

Kakor se dne 27. aprila iz Berolina uradno poroča, so nemške ladje v južnem delu Severnega morja potopile angleški P-čoln „E 22.“ Dva mornarja sta bila rešena in ujeta.

P-čoln je isti dan in v istem vodovju zadel s torpednim nabojem angleško križarko razreda „Arthusa.“

Nizozemske paroplovne družbe odklonile angleško zahtevo.

Iz Rotterdama se dne 25. aprila poroča, da so nizozemske paroplovne družbe odklonile angleško zahtevo, po kateri bi morale 30% svojih ladijskih prostorov prepustiti za angleške pošiljatve.

Angleška moč na morju.

Znani mornariški strokovnjak in pisatelj Arhibald Hurd piše v listu „Daily Telegraph“, da služi sedaj v angleški vojni mornarici 350.000 mož, eden milijon mož pa izpopolnjuje vrzeli, ki so nastale v angleški trgovski in vojni mornarici vsled nemških podmorskih čolnov, da zgradi Anglija zopet tisto število trgovskih in vojnih ladij, katerega je imela pred vojno. Anglija bi pa še rabila najmanj 300.000 mož, da bi mogla pravočasno zgraditi neobhodno potrebno število novih trgovskih ladij. Angleška blokada je sicer sovražniku veliko škodovala, toda zahtevala je že tudi ogromnih lastnih žrtev in izgub na moštvo in ladjah. Število angleških trgovskih ladij se v enomer zmanjšuje in sicer tem bolj, čim hujši postajajo boji nemških podmorskih čolnov.

Sovražnik (Nemec) je dobil nadvlado nad obrambnimi sredstvi angleške admiralitete, pravi Hurd dalje in nihče ne ve, za koliko časa bo še obdržal to nadvlado. Od pričetka vojske nam je uničil sovražnik ladij v vrednosti 600 milijonov. Brodovje ima nalogo, da preskrbi 1½ milijona moštva, ki se nahaja na boj-

ni črti, z vsem potrebnim in naj bo število potopljenih angleških ladij še tako veliko; zato je pa potrebno, da se trgovsko brodovje venomer ojačuje. Napadno in tudi nevarno bi bilo, če bi se primerjalo število potopljenih angleških trgovskih ladij s celokupnim številom angleškega trgovskega brodovja, kajti v poslednje število so vštete tudi take trgovske ladje, ki niso za prevažanje blaga in oseb na odprtem morju, marveč so zgolj obrežne ladje, namenjene za domače vodovje.

Treba je torej število potopljenih angleških trgovskih ladij ne samo nadomestiti z novimi, marveč to število se mora podvojiti, če ne potrojiti, da ne bo angleška pomorska trgovina izpodrinjena in da ne bo prisiljena napraviti prostora trgovini drugih držav. Že sedaj se nahaja vedno več takih predmetov, kojih uvoz je prepovedan in cene živlom postajajo višje od dne do dne. V zadnjem tednu je bilo potopljenih 20.000 ton angleških trgovskih ladij več, kakor so jih mogli zgraditi na Angleškem v zadnjih 3 mesecih.

Moč Anglije na morju pada. Treba bo novega rezervnega moštva za mornariško službo. Anglija je izgubila tekom vojske veliko število večjih in tudi manjših vojnih ladij, toda udarec, da je izgubila v tej vojski 2.000.000 ton trgovskih ladij, je pa najhujši. Ta izguba se mora nadomestiti. Ladjedelnice niso več kos svoji nalogi. Na stotine trgovskih ladij ki so jih že pred vojsko začeli graditi, je še sedaj nezgrajenih v zapuščenih angleških ladjedelnicah...

Nemiri na Irskem.

V Dublinu na Irskem so dne 25. aprila izbruhnili hudi nemiri. Množica je s silo udrila v pošto in prerezala brzojavne in telefonske zveze. — Došlo vojaštvo je rabilo orožje. Življenje je izgubilo 12 oseb.

Nemiri so se kmalu nato razširili še v druga mesta na Irskem. Angleška pošta je ustavila vso pošto in brzojave z Irsko. Vlada je proglasila čez Dublin in druga mesta vojno stanje.

Nemiri imajo svoj vzrok v razširjenju vojaške dolžnosti na Irskem. Bogati Irce v Ameriki že od nekdaj z vsemi močmi podpirajo v svoji stari domovini Angliji sovražno gibanje. Angleži so se nemirov na Irskem tako ustrašili, da je Asquith dne 26. aprila v angleški spodnji zbornici izjavil, da razširjenje vojaške dolžnosti na Irskem ne pride v poštev.

Utihotapljenje orožja na Irsko.

Bogat Irec Sir Roger Casement, ki ga je angleška vlada svoj čas pregnala z domovine, je dne 24. aprila priplul s svojo ladjico pred irsko obal, koder je hotel spraviti orožje in strelivo za Irce na suho. Pri tem so ga pa zalotile angleške bojne ladje, ga ujele in spravile v London.

Srbska armada

„Pefit Journal“ poroča s Krfa, da je srbska armada sedaj popolnoma opravljena s francoskimi uniformami in oborožena s francoskimi puškami. Srbska armada šteje sedaj 130.000 mož.

Japonska in Zjedinjene države.

Japonski veleposlanik je izročil državnemu departementu ugovor proti naseljenišnemu zakonu, ki izključuje azijske naseljence. Zakon je sedaj, ko ga je sprejela reprezentantska zbornica, predložen senatu. Japonska vlada protestira, ker je proti dostojanstvu japonskega naroda. V vladnih krogih so vsled tega nekoliko vznemirjeni.

Politične vesti.

Solnograška 100 let pod Avstrijo. Te dni slavi deželna Solnograška 100letnica, odkar se je stalno pridružila Avstriji. Cesar je ob tej priliki celo vrsto odličnih in zaslužnih Solnogradčanov visoko odlikoval. V celi deželi se više prihodnjo nedeljo velike slavnosti.

Razpust trgovskih zbornic v Trstu, Gorici, Rovinju in Roveretu. Z Dunaja se uradno poroča, da je trgovski minister odredil razpust trgovskih zbornic v Trstu, Gorici, Rovinju in Roveretu. V uradnem razglasu se naglašja, da se je razpust odredil

radi tega, ker zbornice vsled odsotnosti večjega števila članov že delj časa ne morejo delovati. Vodstvo zbornic se je poverilo vladnim komisarjem, katerim se bo pridodalo iz krogov interesentov sestavljeno strokovnjaško svetovalstvo. Vlada tudi namerava spremeniti določila tržaške trgovske zbornice, po katerih je smela biti v trgovski zbornici ena tretjina takih članov, kateri niso imeli avstrijskega državljanstva (Italijani iz kraljestva). Poleg tega pa namerava vlada sestavo tržaške zbornice tudi tako preurediti, da bo primerna sedanjim razmeram in da bodo v zbornici tudi zastopniki našega paroplovstva prišli do svojega upliva. Vlada se bo v tem oziru posvetovala z zastopniki tržaške trgovske zbornice in drugimi tržaškimi osebnostmi.

Banjaluški veleizdajniški proces. V banjaluškem veleizdajniškem procesu se je razglasila razsodba in sicer je 15 obtožencev obsojenih na 1—20 let težke ječe. Oproščenih je 55 oseb.

Anglija odpravila zakon o jezuitih. Leta 1829 so dobili katoličani na Angleškem vse pravice, katere uživa anglikanska cerkev na Angleškem. Pač pa je še ostal v veljavi zakon, da so se morali jezuiti od časa do časa javiti pri oblastih. V angleški spodnji zbornici je angleški minister Birrel stavil zakonsko predlogo, takozvano „Religion-Order-Relief-Bill“, ki določa, da je sedaj odpravljena v Angliji tudi ta omejitev.

Šola in vojska. Angleški minister lord Haldane je govoril na javnem shodu o velikanskem boju, ki se vname po sedanji vojni in pri katerem pojde za to, da ohranijo Angleži svoje gospodarsko prvenstvo. Rekel je: „Angleškega duha je treba razviti; če ga ne razvijemo, pride v nevarnost angleška prihodnost. Razvoj duha, to je naloga narodne vzgoje. Drugo vprašanje nastane zaradi tega, ker dobiva demokracija čedalje več moči. Zato je treba naše bodoče voditelje vzgojiti...“

Oddaja občinskih lovov.

C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru razglašja:

Lovska pravica spodaj navedenih občinskih lovov se bo oddala za dobo od dne 1. julija 1916 do dne 30. junija 1922 na javni dražbi za ali nad izključno ceno v zakup. Vsak dražitelj mora pred pričetkom dražbe položiti izključni ceni enakomeren znesek v gotovini, v hranilničnih ali posojilniških vložnikih knjižicah kot vložnino (vadij). Kdor največ ponudi, mora takoj po končani dražbi v roke dražbo vodečega zastopnika podpisane urada plačati stroške dražbe, enoletni zakupnini primerno varščino in enoletno zakupnino (slednjo v gotovini). Za istinitost navedenih površinskih mer se ne jamči. K temu se izrečno pripomni, da se bo, če bi vsled končnoveljave odločbe o morda še tekočih prizivih ali v smislu nadaljnjih določb lovskega zakona od občinskega lovišča kaj odpadlo ali k istemu priraslo, pri dražbi dosežena zakupnina zvišala ali znižala po razmerju površinske mere prirastka ali odpadka. Ostali dražbeni pogoji se morejo vsak dan med poslovnimi urami pregledati pri tukajšnjem uradu. K točki 85, 92 in 93 se še pripomni, da se bodo lovi največ ponudivšim končnoveljavo odkazali le tedaj, če bi od občin sklenjeni način izvrševanja lova ne odobril tukajšnji urad ali višje oblastvo. Dražba se vrši v naslednjem redu:

Dne 15. maja, ob ¼10. uri predpoldne, v Slov. Bistrici v pisarni mestnega urada in sicer za občine: (Prva številka za imenom občine pomeni površinsko mero lova, druga številka pa izključno ceno): 1. Slov. Bistrica 589 ha 80 K; 2. Gornja Bistrica 451 ha 100 K; 3. Spodnja Novava 386 ha 100 K; 4. Laporje 382 ha 80 K; 5. Cigonca 447 ha 200 K; 6. Sv. Martin na Pohorju 894 ha 80 K; 7. Spodnja Loznica 336 ha 100 K; 8. Gornja Loznica 600 ha 30 K; 9. Spodnja Polskava 1220 ha 220 K; 10. Gornja Polskava 447 ha 60 K; 11. Črešnjevec 1033 ha 100 K; 12. Vrhloga 947 ha 120 K.

Dne 16. maja, ob ¼10. uri predpoldne, v Peklu v občinski pisarni za občine: 13. Pekl 408 ha 10 K; 14. Poljčane 860 ha 60 K; 15. Zabljek 546 ha 20 K; 16. Hošnica 569 ha 30 K; 17. Stopno 344 ha 10 K; 18. Studenice 512 ha 25 K; 19. Brezje 463 ha 35 K; 20. Modraže 327 ha 10 K; 21. Jelovci-Makole 453 ha 5 K; 22. Dešno 721 ha 5 K; 23. Statenbreg 512 ha 70 K; 24. Pečke 487 ha 20 K; 25. Hraštovec 551 ha 25 K; 26. Luščka vas 207 ha 30 K.

(Konec prih.)

Raznoterosti.

O. Emil Volbert †. Na Veliko soboto, ko so zvonovi slovesno oznanjali vstajenje Gospodovo, je v zdravilišču „Marija Pomagaj“ v Celovcu mirno v Gospodu zaspal blag mož, ki je v svojem življenju veliko deloval in se trudil v čast božjo in zveličanje nemurjočih duš, o. Emil Volbert S. J. Počivaj v miru!

* Župnije Sv. Lovrene na Dravskem polju je dobil ž. g. Ivan Zadravec, župnik pri Sv. Boltenku na Kogu.

Sv. Oče za avstrijske ujetnike. Za avstrijske vojne ujetnike, nahajajoče se v italijanskem ujetništvu, je preskrbel sv. Oče za velikonočne praznike molitvenike v vseh avstrijskih jezikih. Molitvenike so že razdelili med vojne ujetnike v raznih taboriščih. Iz tega je razvidno, da je sv. Oče skrbno popraševal in se poučil glede narodnosti ujetnikov v italijanskih taboriščih.

50letnico redovniških obljub je praznovala dne 25. aprila predstojnica škofjeloškega uršulinskega samostana g. Katarina Majhnič. Zaslužna redovnica je rojakinja iz Slovenskega Štajerja.

Minister v p. G. Marchet umrl. Naučnega ministra v kabinetu barona Becka, Gustava Marchet, je zadela dne 26. t. m. v Ostrovi na Češkem kap, kateri je takoj sledila smrt. Gustav Marchet je bil star 76 let.

Iz južne železnice. Premošeni so: Revident Franc Vuhte iz Maribora na Dunaj; pristavi Jožef Sudi, T. Rieder in J. Simacek iz Maribora na Tezno; pristavi Franc Hofmann iz Ptuja v Ljubno, Fr. Škof iz Divače v Zidanmost, Jožef Greger iz Pragarskega v Lipnico, Peter Otto iz Lebringa v Pesnico, Vladimir Sebatka iz Pesnice v Lebring, Friderik Fannedl iz Rimskega toplice na Pragarsko, Franc Pavlič iz Maribora v Lienc in Maksimilijan Vogrin iz Pragarskega v Graec.

Imenovanje. Za nadporočnika-avditorja je imenovan dr. Franc Lipold, doma iz Žalca.

Odlikovani učitelji. Deželni šolski svet je izrekel zahvalo in priznanje za požrtvovalno delovanje v prid vojne oskrbe učitelju Robertu Plavšak in učiteljici Tereziji Kunej, oba v Trbovljah, učitelju Emilu Volc, učiteljici L. Falk in nadučiteljici Ani Vesner, vsi trije v Trbovlje—Vodah ter učiteljici Mariji Flis v Hrastniku.

Zadružna Zveza v Ljubljani je iz svojega podpisala 1 milijon 4. vojnega posojila.

Znanstvene revije „Čas“ je izšel ravnokar 3. zvezek. „Čas“ se je zadnji čas zelo povzdignil, odkar je uredništvo opustilo prejšnjo navado, da je kompilacije nemških knjig prinašalo kot lastne znanstvene članke. Sedaj se je zbralo okoli „Časa“ lepo število znanstvenikov, ki nastopajo samostvarilno. Dr. J. Gruden priobčuje po arhivalnih virih »Pričetki našega janzenizma«, dr. Fr. Grivec »Psihologija spreobrnjenja«, dr. Josip Mal »Kustos Freyer med slavisti«, Peter Butkovič »Nekatoliški nemški pesniki o Mariji«. Gimnazijski ravnatelj dr. Josip Tomiňšek poroča o dr. Kossmatovem predavanju »O Juljskih Alpah in dolini Soče«, dr. A. Ušeničnik o dr. Krek-Milčiničevi knjigi »Kroaten und Slovenen«. Čenčl o »Razvoju naše lepe umetnosti«, ki so objavljene v rubriki »Umetnost«, bi boljše izostale, ker so vendar glede zrelega naziranja precej zaostale. »Zapiski« so kakor vedno zanimivi in čitatelj si jih želi le več. »Čas« zelo priporočamo naši inteligenci. Sram nas je lahko, da med novimi ustanovniki Leonove Družbe ne čitamo nobenega štajerskega Slovenca.

Iz bolgarskega šolstva. Leta 1888. je imela Bolgarska 4 milijone prebivalcev, a 125.000 učencev in učenk. Do leta 1912 je naraslo število bolgarskih učencev na pol milijona. Pred 25. leti je bilo v tej deželi 50% analfabetov, danes pa jih je samo 5%. Bolgarski učitelji se izobrazujejo v učiteljskih, ki jih obiskujejo štiri leta. V ljudskih šolah se poučuje tudi ročno delo in gospodarstvo, ker gre pri pouku za to, da postane Bolgar dober kmet.

Vzgoja in pouk po vojski. Angleški list „Daily News“ stoji tudi v vrsti onih angleških velikih listov, ki se bavijo z mnogimi reformami v javnosti po vojni, pred vsem pa z reformo vzgoje in pouka. V enem svojih člankov piše ta list: »Kolikor veliko naj tudi bo naše upanje v novo duševno življenje, ki ga je treba rešiti iz zmešane današnje dobe, vendar mora priznati tudi najostrejši idealist, da zahteva dobrobit naroda in bodočnosti povsem nov način vzgoje, osnovan na praktični podlagi. V bodočnosti ne smejo biti več literatura in umetnost, pač pa tehnika in znanost glavni stožer našega izobraževanja. Nova doba zahteva samovodstvo poedincev; vsak mora vzeti svoje življenje v lastne roke. Treba je, da neha biti pri nas znanost kot nekaj posebnega, izvanrednega. Ne zadostuje samo znanje, pač pa je treba, da se okoristimo z njim praktično. Zato se glasi druga zapoved poučevanja: vežbaj svoj duh! Način, po katerem smo uravnavali to vežbanje dozdaj — z latinščino in grščino — nima več nikake vrednosti. Doba za napametno učenje grških in latinskih pesnikov je minila. Življenje je postalo za tako Sisifovo delo prekratko. Najboljše vežbanje duha se bo doseglo posled s proučevanjem docela praktičnih stvari. V svetu, ki je tako realen, se ne smemo baviti z brezkorisnimi fantazijami. Tudi jezikovni pouk se mora preustrojiti. Vežbanje duha, ki se dosega po zatrdilu s proučevanjem jezika, se lahko dosega v dovoljni meri tudi s temeljitim bavljenjem lastnega jezika. En edini tuji jezik naj se poučuje namesto klasičnih. To bo velike

koristi zaradi internacionalizma, v katerega stavimo za bodočnost veliko upanje. Znanje latinskega in grškega jezika prepustimo jezikoslovcem in starinoslovcem. Namesto tega pa naj se uvede v vse šole kot glavni predmet graditev strojev in katerikoli drugi praktični predmet. Za prihodnost bo veljalo sploh v vsem, da se vsega priuči na praktični način. Algebrina in mitologija se morata umakniti pred docela koristnim znanjem življenja. Vprašanje vzgoje pa postane po vojni odločitev o življenju ali o smrti.“

„Poletni čas“ v Avstriji. Naredba vsega ministrstva uvaža v Avstriji za čas od dne 1. majnika do dne 30. septembra t. l. takomenovani „poletni čas.“ Potemtakem se prične 1. dan majnika t. l. 30. dne aprila ob 11. uri zvečer po dosedanem časovnem šteju. 30. dan septembra se konča eno uro po polnoči v tej naredbi določenega časa. — V smislu te naredbe se bodo morale krajevne ali kolodvorske ure dne 30. aprila ob 11. uri zvečer pomakniti za eno uro naprej in bo moralo ostati tako do konca meseca septembra t. l.

Pozor na ponedeljek! Ker se v ponedeljek začne letni čas, to se pravi, ker smo v ponedeljek dne 1. maja že za eno uro naprej v časovnem računjenju, za to je treba opozoriti vse one, ki imajo sodne obravnave, določene roke, železniške vožnje, pota na pošto itd., da ne zamudijo določene ure in da jim vsled tega ne naraste škoda. Vse javne ure, tudi cerkvene, se morajo v noči od 30. aprila na 1. maja pomakniti za eno uro naprej.

Deželne doklade na užitninski davek. Štajersko cesarsko namestništvo razglasa, da je cesar potrdil sklep deželne odbora štajerskega, ki se glasi, da naloži deželni odbor za 1. polovico leta 1916 na 60 odstotkov zvišano doklado na državni užitninski davek, ter izvanredno deželno doklado v znesku po 4 krone na vsak hektoliter piva.

Preuredba prodaje klavne živine. Graška podružnica dunajske osrednje živinske vnovčevalnice, katera bo odslej, kakor smo že poročali, imela na Štajerskem izključno pravico za nakupovanje klavne živine, nam naznanja: Radi velike potrebe, ki jo ima vojaška uprava glede klavne živine, je jasno, da se bo v prvi vrsti nakupovalo starejše vrste volov, ki so pripravi za klanje. Ali se bo pri tem oziralo tudi na opravičene želje živinorejcev, da bi se v vsakem slučaju vprežni voli v vsakem hlevu izločili od nakupa, je odvisno od tega, ali bo ostala množina živine, ki je pripravna za klanje, zadostovala sedanjim potrebam. Skoro gotovo omenjena živina ne bo zadostovala in radi tega se bomo morali v naših krajih privaditi na to, da bomo namesto volov vpregli plemene krave, kakor je to na Tirolskem že dolga leta v navadi. V tej deželi vprežnih volov skoro ne poznajo. Navaditi se bomo morali v to tudi v naših krajih, kajti se hujše bi bilo za naša gospodarstva, ako bi se namesto vprežnih volov morale zaklati plemene in mlečne krave. Pri prodaji živine bo treba klavnega dovoljenja kakor dosedaj. Da pa se bo tako dovoljenje lahko poprej dobilo, bodo imeli nakupovalci graške vnovčevalnice potrebne tiskovine kar pri rokah.

Težave v oskrbovanju nevtralcev z živili. Pod naslovom »Skrbi zaradi preskrbovanja živil« piše švicarski »Bund«: »Nič bi ne bilo hujšega, kot mnenje, da bi ogromno število ton angleške trgovinske mornarice ne moglo čutiti zmanjšanja, povzročenega po podvodniški vojni. Ladij, ki so oskrbovale za Švico prekomorski promet, je bilo še pred kratkim 90 odstotkov angleških. Sedaj je konec tega. Angleška je rekvirirala svoje trgovinske brodovje z izgovorom, da je sama potrebuje nujno. To resno ogroža naše oskrbovanje z živili. Pogajanja, uvedena s švicarske strani, so dosegla po sreči, da je dala Angleška na razpolago štiri parnike. Upati je še nadaljnjih ugodnosti.«

Takim na prste gledati. Židovski »Neues Wiener Tagblatt« je priobčil naslednji oglas: »Deležnik s 100.000 do 150.000 kronami za nakup smrekovega in hrastovega gozda, potom obstoječih prvovrstnih vojnih dobav, s katerimi se more v kratkem zaslužiti nekaj milijonov, se išče.« Kakšne so neki te prvovrstne vojne dobave, ki bi v kratkem času vrgle več milijonov čistega dobička? Ali je vojska res samo zato na svetu, da se nekateri ljudje brezmejno pasejo? Ali pa je to past za nevedne kaline, ki naj bi sleparju izročili denar? Bodi tako ali tako — gospod cenzor bi se moral zanimati za take vrste oglasov, ki se igrajo z javno blaginjo.

Proč z nepotrebnimi psi! Notranje ministrstvo je dognalo, da se zelo množijo slučajni pasje stekline, odkar traja vojska. Vsled tega je naročilo notranje ministrstvo političnim oblastim sledeče: Opazovalo se je, da se nahaja na deželi, osobito v me-

stih in trgih veliko število nepotrebnih psov. Ako bi se zmanjšalo število nepotrebnih psov, bi se tudi zmanjšali slučajni pasje stekline ter tudi slučajni razširjenja te bolezni na ljudi in druge živali. Vrh tega bi se prihranilo veliko hrane, ki se uporablja za nepotrebne pse in ta prihranjeni živež bi se bolje uporabljal za svinje. Iz teh razlogov in zlasti iz razloga, da se množijo tudi v armadi na bojnem polju slučajni, ko so zanesli stekli psi bolezen na častnike in vojaštvo, določa vrhovno armadno poveljstvo sledeče: Psi in mačke, ki so prišli v dotiko s steklimi živali, se morajo usmrtiti. Z vso silo je treba delovati, da se zmanjša število nepotrebnih psov, zlasti psov, ki so brez gospodarja in ki sledijo našim četam.

Ne prodajajte opojnih pijač vojnim ujetnikom. Vojno ministrstvo je določilo, da je strogo prepovedano prodajati vojnim ujetnikom, ki so zaposleni pri naz kot pojski delavci, raznovrstnih opojnih pijač, kot žganje, vino, pivo itd. Proti osebam, ki bi se ne ravnale po temu določilu, bi se kazenski postopalo.

Koliko mesa dobi stražno mostvo? Vojno ministrstvo je odredilo, da mostvo, ki straži vojne ujetnike, odslej ne dobi več 250 gramov mesa na dan, kakor doslej, ampak samo 220 gramov. Kakor drugo vojaštvo v zaledju, tako dobi tudi stražno mostvo samo pekrat na teden meso.

Davek na vojni dobiček se lahko plačuje z vojnimi posojili. »Wiener Zeitung« objavlja razglas finančnega ministrstva, izdan dne 18. aprila 1916, tičoč se uporabe vrednostnic četrtega avstrijskega vojnega posojila za plačilo davka na vojni dobiček.

Etapni poštni in brzojavni uradi v Srbiji. V ozemlju po avstrijsko-ogrskih četah zasedene Srbije so se otvorili c. in kr. etapni poštni in brzojavni uradi: Smederevo, Čačak, Kraljevo, Užice v Srbiji, Kruševac in Jagodina. Na imenovane urade je dovoljeno pošiljati: dopisnice, odprta in zaprta pisma, tiskovine (časopise), blagovne vzorce in pisma z označbo vrednosti; od teh uradov: dopisnice, odprta pisma, tiskovine (časopise), blagovne vzorce in odprto oddana pisma z označbo vrednosti. Pripominja se, da v zasebnem prometu z zasedenim ozemljem Srbije ni dovoljeno pošiljati priporočenih pošiljatev.

Vojnopoštne pošiljke in živila. Vsled odloka trgovinskega ministrstva je zopet dovoljeno v vojnopoštinih zavetkih pošiljati živila, ki se hitro ne pokvari, kakor: kava (v zrnju ali prahu), sladkor in cukrene, čokolada, kakes, čaj, suh, konzerve vsake vrste v pločevinastih zaklopnih in med v pločevinastih posodah, ki se dajo tako zapreti, da je nemogoče, da bi teklo iz njih.

Obrabljene poštne znamke za sklad invalidov. Vojno-pomožni urad na Dunaju IX, Schwarspanierstrasse št. 16 zbira obrabljene poštne znamke v korist sklada za podporo vojnih invalidov. Nabiranci znamk naj iste pošljejo na gornji naslov.

Stipendije v vojaške poklicanih. Naučno ministrstvo določa, da imajo dijaki-stipendisti tudi tedaj pravico do izplačevanja stipendijskih obrokov, ako so morali vsled upoklica pod orožje prekiniti nadaljevanje svojih študij. Dijaki stipendisti, ki žele, da se jim sproti izplačujejo stipendijski obroki, morajo naznaniti osebo, katero pooblašajo, da se ji smejo izplačevati stipendijski obroki, ali pa morajo naznaniti svoje nove naslove. Ako pa ne žele, da se jim zapadli stipendijski obroki sproti ne izplačujejo, dobe pa plem, ko se vrnejo iz vojaške službe, izplačane vse zapadle stipendijske obroke.

Vpogljivi leseni podplati. Po daljših poskusih se je posrečilo izumiti ravnatelju štajerskega obrtno-pospeševalnega urada Springerja vpogljive lesene podplate, ki so baje zelo lahki in gibčni in ki prav dobro nadomeščajo usnjate, a imajo to prednost, da so desetkrat cenejši, kakor podplati iz usnja. Ker so novi leseni podplati tudi nepremočljivi in se z njimi tudi tiho hodi, bo ta izumitev izborna nadomestilo za usnjate podplate, kojih cene so sedaj tako visoke, da si jih revnejši stoji sploh ne morejo kupovati.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu se je tudi v pretečeni dobi pokupila oziroma poprodala večja množina tujega, zlasti štajerskega hmelja boljše kakovosti za ceno 35—45 K za 50 kilogramov. Očividno je, da so letos hmeljski spekulantje posebno na delu. Pokupili so skorodane že vse hmeljske zaloge v Žatcu in sicer po zelo nizki ceni, sedaj v spomladu in poletu bodo pa narekovali ceno za hmelj.

Nadomestilo za volno. Po dveletnih poskusih se je posrečilo nekemu Švicarju izdelovati volno iz lesa. Volni iz lesa je pridjal samo majhno množino prave volne. Volna iz lesa je tako izborne kakovosti, da se prav nič ne razločuje od prave volne, kajti iz nje so začeli v Švici izdelovati najfinejše volnene iz-

delke, ki pa imajo to prednost, da so za polovico cenejši, kakor izdelki iz pristne volne. To iznajdbo smatrajo za tako velevažno, da so že začeli graditi 3 tovarne za izdelovanje volne iz lesa.

Kdaj bo konec vojske? V treh mescih; tako trdi »Figaro« temeljem znamenja, ki ga je dal pro-roški zvon v Nayu. Stvar je taka: V Nayu, majhnem mestecu v Sp. Pirenejah, je v cerkvenem zvoniku majhen zvon, ki je doslej že v mnogih vojnah naznanil blizajoči se mir. Kadarkoli so se namreč ob raznih vojnah pokazali prvi znaki miru, je padel zvon na tla, ne da bi se kaj poškodoval. Tako se je zgodilo tri mesce pred koncem kimske vojne in tri mesce pred mirom 1. 1871. Sedaj je zvon zopet padel na tla — torej bo v treh mescih vojne konec. — Odgovornost za poročilo o koncu vojske po treh mescih prepuščamo seveda »Figaru«.

Kolikokrat moraš inserirati? Amerikanec pravi: Bralec niti ne vidi inserata, če je prvič v listu. Drugič ga vidi. Tretjič ga bere. Četrtič si ogleda ceno. Po petem branju se porazgovori s svojo ženo. Šestič sklone predmet kupiti. Po sedmem branju ga kupi. Zato mora trgovec svoje blago najmanj sedemkrat inserirati.

Dopisi.

Maribor. V korist Rudečega križa priredi mariborska gimnazija dne 1. maja od 6. do 7. ure pop. (po novem urniku) v semeniški cerkvi sv. Alojzija koncert prav posebne vrste. Izvajala se bo namreč skladba dijaka-sedmošolca te gimnazije: Psalm 111, vglasben za moški zbor s samospevi, z orkestrom in z orgljami. Pevec in igralci so sedanji gimnazijci, tudi orglje igra gimnazijec. Poleg te skladbe, ki ima seveda v malem obsegu obliko oratorija, se bodo izvajale, tudi od gimnazijcev, še nekatere krajše skladbe znanih umetnikov. — Sedeži po 3, 2 in 1 K in stojišča po 40 vin. (dijaki in dijakinje 20 vin.) se dobe pri gimnazijskem ravnateljstvu in pred koncertom pri blagajni. Spored stane 20 vin.

Maribor. Na novem premikalnem kolodvoru na Tezni se je v tamošnjih skladiščih in na progi stoječih železniških vozovih že del časa opazalo, da izginja raznovrstno blago. Tatje so morali biti pravi sladkosnedeži, ker so imeli posebno piko na jestvine in pijačo. Tako se je večkrat opazalo, da izginja zlahkno vince iz sodov, piške iz kobač itd. Po dolgem strogem zasledovanju se je končno prišlo enemu tatu na sled. Dne 25. aprila so namreč prijeli železničarja-premikača Janeza Knupleža, kateri je na sumu, da je v noči dne 23. aprila v družbi z drugimi sodrugi vlomil v tamošnje zatvorene železniške vozove in je »odnesel« 50 steklenic konjaka, 200 jajc in več škatelej marmelade v skupni vrednosti čez 600 kron. Pri Knupležu so našli več vlomilnega orodja.

Maribor. Dohodki za oljke veje soški armadi znašajo skupno 7436 K 77 v. Poleg že izkazanih zneskov so še dospeli sledeči: Ptuj 904 K 16 v, Hoče 60 K, Št. Lenart v Slov. goricah po dr. Kronvogu 55 K in dodatek stolnega župnika vlč. g. Fr. Moravec 4 K. Čisti skupiček 7370 K se je poslal poveljstvu soške armade za pisanko vrlim tamošnjim brambovcem.

St. Ilj v Slov. goricah. Na Belo nedeljo, dne 30. aprila ob 1/2 4. uri popoldne priredi naše bralno društvo v Slov. domu predstavo dveh iger: »Krčmar pri zvitem rogu« in »Čevljar«. Sodelujejo domači mladeniči in pevski zbor. Čisti dobiček je namenjen za podporo v vojni oslepelih vojakov. Domoljubni šentiljčani pridite!

Sv. Urban pri Ptuj. Posestniku Golobu v Gornjem Velovleku je zgorela hiša in gospodarsko poslopje z vsemi zalogami sena in slame ter vse poljedelsko orodje. Živino so rešili. Zgorela je ena svinja. Ogenj so zaneli otroci, ki so se igrali z vžigalicami. Golob je pri vojakihi, žena in otroci so pa brez strehe. Starši, skrivajte vžigalice!

Marenberg. Prihodnjo nedeljo, dne 30. aprila, po službi božji predpoldne, mesečni sestanek Dokiške in Mladeniške Zveze pri Sv. Janezu v društveni sobi. Pridite!

Slovenjgradec. V nedeljo, dne 7. maja ob 3. uri popoldne se vrši v »Narodnem Domu« občni zbor naše branilnice in posojilnice. Člani pridite!

Čadramskavas. V Čadramski vasi pri Slov. Bistrici so začeli kopati bakreno rudo iz starega rudnika, iz katerega že več kakor sto let niso kopali nobene rude. Baker iz tega rudnika je po zadržilu veščakov izborne kakovosti.

St. Peter v Sav. dolini. Dne 22. aprila je bila pri nas procesija, pri kateri je sodelovala domača godba in dobro rešila svojo nalogo. C. kr. vojaštvo, ki je tukaj nastanjeno, se je v paradni uni-

formi udeležilo procesije. Godba je spremljala od zbirališča do cerkve vojaštvo in igrala koračnice. Vojaško vodstvo se je pohvalno izrazilo o nastopu teh mladih, a dobro izvežbanih godcev. Ta nastop je sijajni uspeh vstrajnega učitelja glasbe, tukajšnjega č. g. župnika dr. Jančiča. Ob koncu se je skupno z vojaštvom mogočno zapela avstrijska cesarska himna.

Celje. Vsled neprestanega deževja je napravila Savinja in nje pritoki Voglajna, Hudinja in Ložnica veliko škodo na poljih in travnikih v naši lepi Savinjski dolini. Regulacija teh rek in potokov je nujno potrebna.

Trbovlje. Pretekli teden je dobil tukajšni pre-mogokop 16 italijanskih ujetnikov, ki bodo tu v kam-nolomu delali. Od poprej imamo že tudi 550 ruskih u-jetnikov. — V tem žalostnem času je še pri nas žal mnogo podivjanosti. Pijančije se, razsaja in prekli-nja ponoči, da se mora dostikrat ponočni čuvaj skriti pred kako podivjano tolpo. Posebno po takozvanih »kasarnah« rogovilijo dostikrat in se pretepajo med seboj, da še drugi ljudje nimajo počitka.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) sprejema prijave za četrtvo vojno posojilo.

Zadnja poročila došla v petek dne 28. aprila.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 27. aprila.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Nič novega.

Italijansko bojišče.

Na primorski bojni črti je bil artilerijski boj včeraj, dne 26. aprila, in danes ponoči mestoma zelo živahen.

Zvečer je naperil sovražnik proti našim mu zopet izrganim strelskim jarkom izhodno od Sele bobneči ogenj. Sovražni napad, ki je nato sledil, je bil odbit. Gora Sv. Mihaela se je nahajala popoldne v hudem sovražnem ognju vseh kalibrov.

Na toliminskem območju in na severni strani območja je krepko učinkovala naša artilerija proti italijanskim postojankam.

Pri Bovcu so pregnale naše čete sovražnika iz ene opiralne točke na ozemlju Rombona ter so ujele del posadke, ki je bila sestavljena iz alpincev.

Na tirolski bojni črti je položaj neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 27. aprila.

Francosko bojišče.

Južno-izhodno od Yperna so nemške čete hudo obstreljevale angleške postojanke in patrolje so dognale dober učinek nemškega ognja. Južno od St. Elói je izjalovil nemški ogenj močnejši sovražni napad z ročnimi granatami. Angleški sunki severno od reke Somme so ostali brez uspešni.

Na ozemlju Moze je prišlo razven hudih artilerijskih bojov le na levi strani reke do delovanja infanterije. Z ročnimi granatami napadajoči francoski oddelki so bili odbiti.

Nemška podvzetja patrolj na več mestih bojne črte, zlasti severno-izhodno od mesta Armentieres in med Vailly in Craonne so bila uspešna.

V zračnem boju je bil sestreljen po eden zrakoolov pri Souchezu in južno od Tahure ter južno od Parroy.

Danes, dne 27. aprila, zvečer je bil izvršen zračni napad na pristaniške in železniške naprave mesta Margate ob izhodni angleški morski obali

Rusko bojišče.

Položaj nespremenjen. Nemški zrakoplov je mettal bombe na utrdbe, na pristaniške in železniške naprave v zapadnem Dvinsku.

Za Col di Lano padlo 10.000 Lahov.

Vojni poročevalec Adelt poroča s tirolskega bojišča listu »Berliner Tagblatt«, da je v bojih za Col di Lano padlo 10.000 Lahov.

Grki ne dovolijo prehoda srbskih čet.

Srbski poslanik v Atenah je dne 25. aprila zaprosil grškega ministrskega predsednika Skuludisa, naj grška vlada dovoli prehod srbskih čet s Krfia pred Solun saj čez najpotrebnejše ozemlje. Tudi angleški in francoski poslanik sta podpirala srbsko prošnjo. Grška vlada pa je sklenila, da ne dovoli zahtevane uporabe železnice Patras-Larissa. Vlada odločno odklanja, da bi se še sploh s tem vprašanjem nadalje bavila.

Napad na bolgarskega poslanika.

V Atenah se je dne 25. aprila po noči izvršil bombni napad na tamošnjega bolgarskega poslanika. Nekdo je položil bombo na stopnice poslaniške palače. Bomba je eksplodirala in napravila v steno veliko luknjo, tudi vse šipe na palači so popokale. Bolgarski poslanik je izjavil, da smatra on kot izključeno, da bi bil kak Grk položil bombo. Oblasti so odredile stroge varnostne odredbe. Policija je našla še drugo bombo, ki pa ni razpočila.

Ranjeni, padli in ujeti.

Lovski bataljon štev. 7:

Ranjeni častniki:

Balaš Julij, kadet; Bunc Viktor, nadporočnik; Doležal Ivan, praporščak; Detela Martin, praporščak;

Fiala Franc, kadet; Hanuš Jožef, praporščak; Hübner Ad., kadet; Klein Artur, kadet; Kunc Jožef, enoletni prostovoljec;

Maček Jožef, poročnik. Vazek Franc, praporščak; Voda Bog., kadet; Werner Ivan, kadet.

Padlo moštvo:

Jane Anton, lovec; Jazbec Alojzij, lovec; Kočevar Franc, lovec; Košenina Jožef, lovec; Mastnak Martin, lovec; Muhič Janez, lovec; Mulej Anton, lovec; Novak Jožef, četovodja; Paj Alojzij, lovec; Perovšek Anton, lovec; Urh Jožef, lovec; Vodnik Janez, lovec; Znidaršič Janez, lovec; Zupančič Franc, lov.; Zupančič Lovro, lovec.

Lovski bataljon štev. 9:

Padlo moštvo:

Cervinka Štefan, lovec; Dovar Jakob, lovec, Slovenjgradec; Motal Franc, lovec, Slovenjgradec; Polz Jožef, lovec, Slov. Bistrica; Senekovič Janez, lovec; Sink Jakob, lovec; F. Supan, štabni narednik.

Razni:

Ranjeni častniki:

Ranner Jožef, praporščak, Tezno, Maribor, 3. domobranski pešpolk;

Prunar Adolf, poročnik, 27. črnovojniški pešpolk.

Cejh Ivan, nadporočnik, 30. domobranski pešpolk;

Fantula Ivan, praporščak, 30. domobranski pešpolk;

Knobloch Franc, kadet, 30. domobranski pešpolk;

Zelfel J., kadet, 30. domobranski pešpolk.

Ujeti častniki:

Bednar Božidar, poročnik, 3. trdnjavski artilerijski polk;

Duš Franc, praporščak;

Fontana Maksimilijan, poročnik, 17. pešpolk, iz Maribora (Novo-Berezovka, Rusija);

Golob V., stotnik, 3. trdnjavski artil. polk;

Horvat Peter, poročnik, 44. pešpolk;

Nasko Maksimilijan, ritmojster, 4. polk drag., iz Maribora;

Novak Janez, nadporočnik, 4. trdnjavski artilerijski polk;

Širca Stanislav, nadporočnik, Griže, Celje (Ufa, Rusija).

Skočič B., nadporočnik, 4. bos.-here. pešpolk;

Slavič Anton, praporščak, 4. bos.-here. pešp.;

Tončič Rudolf, poročnik, 4. bos.-here. pešpolk;

Valiček Ivan, praporščak, 4. bos.-here. pešp.

* **Sv. Oče Benedikt XV.** V slovenskem jeziku smo dozdaj pogrešali življenjepis novega papeža, čeprav so po njem vpraševali verniki in osobito kateheti za uporabo v šoli. Sedaj je v tiskarni sv. Cirila v Mariboru izšel precej obširen življenjepis sv. Očeta Benedikta XV., katerega je priredilo za slovensko ljudstvo uredništvo „Slovenskega Gospodarja.“ Da se lahko knjižica zelo razširi, dolotila se ji je prav nizka cena 10 v za komad, kolikor smesek se blagovoli vposlati v poštinih znamkah. Življenjepis je pisan zelo mikavno in bo vsakega zadovoljil. Segajte po njem!

* **Sv. Križev pot za vojni čas.** Ta knjižica se zopet dobiva v Cirilovi tiskarni v Mariboru. 100 komadov stane s poštino vred 7 K 50 v, 50 komadov 4 K, 25 komadov 2 K, 10 komadov 98 v. Denar naj se pošlje naprej ali pa v znamkah.

Na Kalvarijo. Pod tem naslovom je izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru nov molitvenik. Cena: Vezan v platno z rudečo obrezo K 2.50, zlata obreza K 3.20; vatirana vezava in zlata obreza K 3.50. Po pošti stane 20 v več. Naroči se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Najmanj stroškov in dela se povzroči, ako se denar za to knjigo pošlje po položnici naprej! — To je čisto poseben molitvenik. Obsega namreč na 640 straneh 30 različnih križevih potov za razne priliko; tako n. pr. med drugimi križev pot v čast presv. Rešnjemu Telesu, najsv. Srcu Jezusovega, za dan sv. obhajila, za družbo krščanskih mož, za matere, za delavce in služabnike, za mladeniče, za dekleta, za Marijine otroke, za dekleta Marijinih družb, za adventni čas, za postni čas, za čas posebnih stisk in nadlog, za vojni čas, za dan vernih duš, sv. križev pot kot priprava na smrt. Razven tega najdeš v knjigi sv. mašo v čast trpljenja Jezusovega, vse navadne litanije in tudi litanije trpljenja Kristusovega, spovedne in obhajilne molitve in razne prošnje in molitve, ki se nanašajo na Jezusovo trpljenje. Ob koncu se sledi pet ganljivih pesmi v čast trpljenju Kristusovem. Slovencem je sv. križev pot najbolj priključljiva pobožnost, katero naše ljudstvo vedno rado opravlja — zato vsem pobožnim vernikom ta novi molitvenik toplo priporočamo.

* **„Premišljevanja o božjem Srcu Jezusovem.“** Času primerna knjiga, ki jo je spisal o. Marijofil Holeček, frančiškan. Cena K 1.20 za broširan, K 2 za vezan izvod, po pošti 20 v več. Katoliški narodi vesoljnega sveta se oklepajo vedno tesneje božjega Sroa Jezusovega. Tudi Slovenci smo se božjemu Srcu že pred leti posvetili; to posvetitev smo že mnogokrat obnovili; na posebno slovesen način se je pa zgodilo to leto, ko nam je prinesla vojska toliko žalosti in trpljenja in smo še močnejše začutili potrebo, da nam odpre to srce neusahljive zaklade svoje ljubezni in svojih dobrot. Kdor se bo utopil v pristrana premišljevanja, ki jih podaja ta knjiga, bo našel v njih neusahljiv vir tolažbe in utehe. Ta dragocena knjiga naj se torej hitro razširi ter prinese mir in tolažbo v vse slovenske domove. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, v vseh frančiškanskih samostanih ter v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

* **„Mala Lenčica od Svetega Boga.“** Ponatis iz „Cvetja“, oktav, 98 strani, 50 v, po pošti 55 v. Mala Lenčica, pobožni otrok na Irskem, je že v petem letu svoje starosti šla k prvem sv. obhajilu in sicer dne 6. decembra 1907. Potem je kratko časa pogosto prejemala presv. Rešnje Telo in umrla dne 2. febr. 1908. Prelep zgled je za večkratno sv. obhajilo. Knjižica se priporoča kot primeren spominek prvoobhajancem in pridnim otrokom sploh. Dobiva se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

* **„Varčna kuharica.“** Zbirka navodil za pripravo tečnih in okusnih jedil s skromnimi sredstvi. Za slabe in dobre čase sestavila v vojnem letu 1915 N. R. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Izredno nizka cena za to 224 strani obsegaajočo knjigo znaša samo K 1.20, v platno vezana K 1.80, po pošti 20 vin. več. Kakor pove že naslov, ne bo služila knjiga samo ob času draginje in pomanjkanja živil, katero je prinesla s seboj svetovna vojska, temveč bo ostala vsaki gospodinjni nenadomestljiva svetovalka za poznejše dobre čase, katere nam Bog dodeli! Zelo je, da bi si to knjigo nabavila vsaka gospodinja, ki je ali pa želi postati varčna in hoče nekaj pripomoči k blagostanju svoje družine, pa tudi celega naroda; zelo nizka cena bo tudi velike pripomogla, da se knjiga hitro razširi. Knjiga se naroča v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

„Novi Pridigar“ I. letnik, krasno vezan, se dobi v prodajalni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Stane s poštino vred 8 k. P. s. Naročniki, ki so še vso ali deloma dolžni naročnino, so prošeni, da pošljejo zaostale svote **semraj** po razposlanih položnicah, sicer pa tudi po poštinih nakaznicah.

Na Kalvarijo!

30 Križevih potov.
Spisal Franc. Ser. Segula.

Ljudska izdaja.
Mala 8a. 640 strani.

Pregled vsebine:

1. Križev pot romarjev na Križevi cesti v Jeruzalem. — 2. Križev pot jeruzalemskih frančiškanov (l. 1876) — 3. Novejši jeruzalemskih frančiškanov. — 4. K. p., navadno R. mski imenovan. — 5. K. p., sv. Leonharda Porto-Mauriškega. — 6. K. p., sv. Alfonza M. Liguori. — 7. K. p., kardinala Pavla Melchersa. — 8. K. p., (splošni) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 9. K. p., slov. amerik. škofa Friderika Barage. — 10. Pred izpostavljenim sv. Rešnjim telesom. — 11. V čast Srcu Jezusovega. — 12. Na dan sv. obhajila. — 13. K. p., (stanovski) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 14. Za društvo sv. Jožefa krščanskih mož. — 15. Za društvo sv. Ane krščanskih žen. — 16. Za delavce in služabnike. — 17. Za mladeniče (A. M. Slomšekov). — 18. Za dekleta (Slomšekov). — 19. Za Marijansko kongregacijo deklet. — 20. Za družbo Marijinih otrok. — 21. Za šolarje (priprava na prvo sv. obhajilo). 22. Za redovnike in redovnice obnovitev samostanske obljube. — 23. K. p., za adventni čas. — 24. Za predpepelnični čas. — 25. Za postni čas. — 26. K. p., na Veliki petek. — 27. Za čas posebnih stisk in nadlog. 28. Za čas vojske. 29. Za verne duše. — 30. Memento mori! Sledi popoln molitvenik obsegaajoč „mašo v čast trpljenja Jezusa Kristusa“ vse litanije, spovedne in obhajilne molitve, razne molitve in pobožnosti o trpljenju Jezusovem, pesmi i. t. d.

Ko pridete v Maribor, dajte si je v prodajalni tiskarne sv. Cirila predložiti na ogled; ali pa jo naročiti takoj po pošti. Dobi se knjiga v treh različnih vezavah: 1. z rudečo obrezo za K 2.50. 2. z zlato obrezo za K 3.20. 3. krasna izdaja za K 3.50. Po pošti poslan stane vsak komad 20 vin. več. Kdor si knjigo po pošti naroči, naj pošlje denar po nakaznici naprej in naj priloži za vsak komad 20 vin. za poštino.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.
Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.
Trgovina g. Czadnik v Stolni ulici.
Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
» v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).
Trafika v Grajski ulici.
» g. Coretti, Grajski trg 7.
» v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).
Trafika g. Handl v Tegetthoff-ovi ulici,
» Žifko, Melje.
Trgovina g. Korenta, Klostersgasse (baraka).
Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).
Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.
Trafika v Narodnem Domu.
Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajnceri, Velikova cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Josip Zalar (organist).

Dobie pri Planini:

Trgovina g. Amalije Tržan.

Fram:

Trgovina gosp. Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina gosp. Jurija Gajšek.

Gornja Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.
» » Franca Korošec.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.

Guštani (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Št. Ilj v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara šola).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Jurklošter:

Organist g. M. Hvalec.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Kozie:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljič.

Liutomer:

Trgovina g. Alojzija Vrščič.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Muta:

Trgovina gosp. Miloš Oset.

Novacerkev pri Celju:

Trgovina Marije F. Okrožnik.

Petrinja: (Hrvatsko).

Gosp. Stepan Škrlec.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Peteršič.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. Mateja Zorko.

Ruše pri Mariboru:

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Stari trg pri Slov. Gradcu:

Gosp. Ignac Uršič.

Stridova (Prekmursko):

Gosp. Peter Kovačič.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštani:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Cauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Veržej:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naročnina se najlože pošilja po poštini nakaznici pod naslovom: **Upravništvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.**

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldne. Naročnina za „Stražo“ znaša za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2.50. Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravništvo lista „Straža“, Maribor.**

Kdor se naroči na „Slov. Gospodar“ in „Stražo“, naj to takoj stori. Oba lista prinašata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojakom na bojišču vsaj za četrt leta!

Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v „Slov. Gosp.“ in „Straži“.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvladovati se bolezninogo jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vdusiljivi, katerim Sirolin znatno olajša naduha.
4. Širok razni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vplivom na splošni počutek.



Prostovoljna dražba.

A VII 116/16

V četrtek dne 4. maja 1916 ob 1. uri popoldne se bo vršila v Gornjih Pleterjih števil. 69 na licu mesta prostovoljna in javna največ ponujajoča dražba posestev v zapuščini Terezije Preložnik vlož. št. 135 k. o. Pleterje s hišo števil. 69; vlož. števil. 234 k. o. Podlož; vlož. št. 311 k. o. Obernau za izključno ceno 1060 K za prvo; 1410 K za drugo; 1060 K za tretje posestvo.

Pogoji o rokih ter mesto plačila i. t. d. se izvejo v običajnih uradnih urah pri c. kr. notarju Francu Strafella v Ptuj.

Ptuj, dne 26. aprila 1916.

Franco Strafella,

c. kr. notar kot sodnijski komisar

Od vojaške oblasti imenovani komisar za nakupovanje sena in slame kupim vsako množino sena in slame

Anton Birkmajer,
Maribor, Melje števil. 29.

Pozor kmetovalci!

Ne zamudite takojšnji nakup zanesljivih in kaljivih semen na primer: domača detelja, nemška detelja (lucerna), pesa rumena in rudeča, trava, sploh vsa semena, kakor tudi vrtna in cvetlična od znane trdnice Mauthner, ki se dobijo pri domači trdnici

Ivan Ravnikar, Celje.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic XX po raznih cenah. XX

Za gostilničarje: Papirnat servijete vsled novih predpisov namestnijo v Gradcu po zelo nizkih cenah.

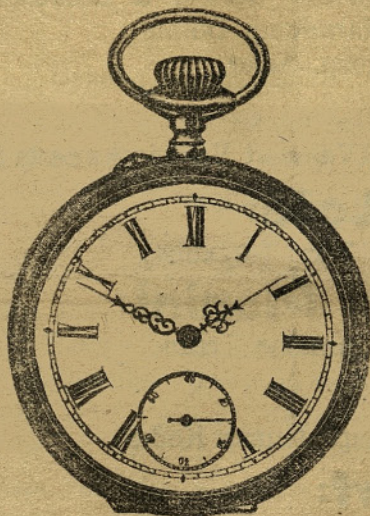
Priporočam č. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih sveč. Voščene sveče prodajam kilogram po 5 K, milisveče pa zavojček po 2 K 40 v. Vošek kupujem kilogram po 2 K 40 v.

Duchek Franjo, svečar,
Maribor, Viktringhofova cesta.

Knjigoveza

vojaščine prostega sprejme takoj **Ed. Sliuza,** Maribor.

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.

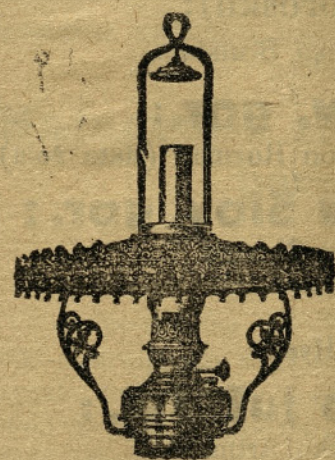


Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčilo
Precizijske ure, Schaffhausen,
Zenith, Omega, Eterne
Očala: Za kratkovidne nova,
zbojščana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.



Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo!
Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za odobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

KUPUJEM KOSTANJEV LES

v vagonih oddaja za takoj do avgusta dolgot 1—2 1/2 m. Obvezne ponudbe za takoj z navedbo postaje doposlalati tvrdki: Vinko Vabič, Žalec, (Štaj.)

URE
Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki ceni.

Tudi na obroke. - Austr. senka zastoj. - Gramofoni 20—200 K

Niklasta remont-ura	K 3 50
Pristna srebrna ura	K 7 —
Original omega ura	K 24 —
Kuhinjska ura	K 10 —
Budilka niklasta	K 8 —
Poročni prstani	K 2 —
Srebrne verižice	K 2 —

Večletno jamstvo.

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlatno in srebro.

Zdravega in gluhonemega učenca sprejme sladničarna in pekarija Jos. Bajster v Šostanju, Štajersko.

Dekla, močna in zdrava, kate a ima tudi vse je do kuhe, se sprejme za „Ruško koč“ takoj Naslov „Ruška koč“ 117 Ruše.

Urarski učenec se sprejme taloj pri Ant. Lešnik urar Borovlje Koroško.

Skoro nov, dobro delujoč Singerjev šivalni stroj se radi odpotovanja po ceni prodaja Maribor, Götthe-strasse št. 2, II. nadstr., vrata št. 12. 287

Dečka

šole odraslega, iz postene hiše, sprejme za domača dela kmet Simon Doško v Kamnici h. št. 106 pri Mariboru.

August Günther

svečar v Slovenjgradcu kupi vsako množino

čebelnega voska in voščin
po najvišji ceni.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrirana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge na

4 1/4 %

od dneva vloge do dneva vplačila

Rentni davek plača posojilnica sama.

Dale posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastave vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.